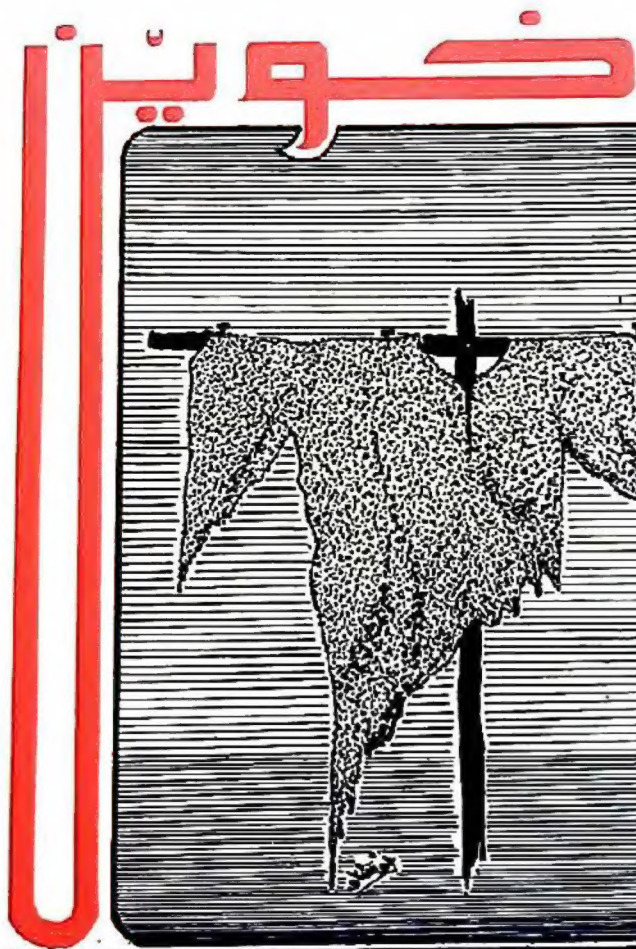

چۆرە

إعادة التنسيق و الفهرسة

و تخفيض الحجم

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

منتدى إقرأ الثقافي

للكتب (كوردى - عربى - فارسى)

www.iqra.ahlamontada.com

کتابخانه سید

برہم چوہدری

ہندوستان

بزدی خونین

نویسنی : هیرش

خوشنویس: محمود خوشنوا

پیشکشى ڀڄي ناستان ٻي ڇه پکي خونى سورو نال
ليم قبول ڪن، ديارى شوانه ناله ڪو ڪه ي پرچنم

هنگه‌ی سارا به چاپ‌مندی و به‌آزادکردن‌ده
چاپی به‌کدم - ستون‌کهنولم . ۱۹۹۰

Printed by
SARA BOKFÖRLAG
DALAGATAN 42
113 24 STOCKHOLM, SWEDEN
Tel. 08. 33 12 29
P.G 35 59 18. 4

ISBN 91. 87662. 221

نمودر همانندش بهزویی له لایمن نوسدرووه، ده کمونه بازار

---

* (هینمن و من) پدخشان و شیعر

* گولپوزنریک له غمزله کانی (حافظی شیرازی)

وهك پيشهكى

خوښمى خوشمويست ږنگه بى مډيل نښى كه كورد ناسايى
خومت پى بناسينم و بزاني كينم و چ كارهم. زور جار خوشم په
خزم گوتوه، وږه شديتاني بدلعه تكه و نمختائيك له وه زع
وچونبه تى ژيانى خوت بدوى كمچى له دوايى پاشگنز دهموهو
ده ليم:

جا نموه خوشم ناساند چ دهرديك دهرمان ده كړى و كام برين
ساريز دده بى. كموايوو گله ييم لى مه كه، كمراستموخو، خوم
ناناسينم، زور زور ويستت چا كم له گهل بكه ي په هستيكى
كوردانه، شيعره گاتم بخوښموهو، وايژانه سمعائيك په تويزى
بينكاريان پينكردوى.

هرچند ناشكراوو روونه كمن من كردن و دهر ياره ي خو
ناخافتن كارنكى چه تونه، به لام جارويارشوږبونوه بۇ ناخى سالانى
رپاوردوو، ږهنگه بتوانى، گرانا يى پارى دوور ولا تى كم كاته وهو خم
و پمژاره ي سمر د لانى غمربايه تى بشواتموه.

له كونهوه گوتويانه پيرى مندالى تيژه، بدعاستم و
دويه لا (ماسو) جينى له دايك بوونم وه بېردى كمالمان هاتوته
همزوايه (له پيشدا له ۵ كيلومترى جاده ي مها باد - سمرده شت
هه لكوتبوو كه پاشان وه ژور بفتد ناوئ كوت و خلك چنده
جينگي تريان ناوه دان كرده وه) و هرلوى لسالى ۱۳۳۴ ي هه تاوى
۱۹۵۵ ز كه مدرسه له گونده كمان دامزرا، من به كم
تمه نترين قوتابى وهرگيرام و نرامه بهر خوښدن. همزوا، هم
لبهرنموى موكوى عمو لى بايزاغا سمرزكى عمشيره تى مهنكوروبو

و هه‌میش تزی‌ک شار‌بوو، گوندیکی ئاوه‌دان و قه‌ره‌بان
 بوو. رۆژ‌نبوو، ته‌په‌ده‌ست و پال‌ئوان و به‌ند‌باز، قام‌بیژ و چاو‌ه‌ش و
 لۆت‌سی و وور‌چ‌باز ڤوی تینه‌که‌ن، قه‌ت رۆژ‌نکی بی س‌ه‌بر
 نه‌بووین. زۆر بیر‌ه‌وه‌ری خۆشی ئه‌و‌کاته‌م له‌زه‌ینتا، ما‌وه‌ته‌وه.

له‌سا‌لی ١٣٣٧هـ رۆژ‌ن‌ک له‌نا‌کار ح‌سه‌ن زی‌ره‌ک و ح‌مه‌ج‌ه‌یران
 له‌کلا‌سه‌که‌مان وه‌ژو‌ور‌که‌وتن. د‌و‌ای چاک و چۆنی له‌گه‌ڵ ئا‌غا
 مه‌دی‌ره‌که ئه‌و‌کات کاک س‌وله‌یانی ح‌ه‌ی‌ب په‌نا‌بوو، کلا‌سه‌که‌مان بوو
 به‌ به‌زم و چه‌پ‌له‌ ر‌ژان. له‌سه‌ر دا‌وای ئا‌غا مه‌دی‌ر گه‌پ‌ه‌لا‌وه‌ ده‌ستی
 پ‌ن‌که‌ردو د‌و‌ای چه‌ند که‌سان ن‌ه‌یه‌ گه‌یشه‌ سه‌ر من، کاتی له
 گ‌زرا‌نی‌ه‌که‌م بو‌وه‌وه‌ (ئا‌وه‌دان بی به‌ردو‌که‌، ئا‌وه‌که‌ی
 سا‌ردو‌سو‌که، یا‌ره‌بی به‌ق‌و‌ری گ‌یری، ل‌بی په‌یدا‌بو‌ه‌چه‌ند‌و‌که – ئا‌وه‌دان
 بی هه‌م‌زا‌وا ده‌ل‌ئی ح‌و‌ری لی زا‌وه، که‌له‌که‌ی چه‌م
 ش‌کا‌وه، ئه‌و‌که‌چه‌به‌سته‌ لی دا‌وه) ح‌سه‌ن زی‌ره‌ک گو‌تی «ئ‌ه‌و په‌شه‌یه
 ش‌تی‌کی لی ده‌ردی». هه‌له‌به‌ته‌وا نه‌زان‌د‌ری که‌ بو‌وه‌ ش‌تی‌کی زۆر
 ع‌ج‌ای‌ب، نه‌خ‌یرته‌وه‌ ئ‌لا له‌کو‌رد‌ی‌کی سا‌ده‌و سا‌کار به‌ولا‌وه‌ نه‌بو‌وه‌وه
 چی تر. به‌هه‌ر‌حال ئ‌ه‌وه‌ به‌کی‌ک له‌خۆش‌ترین بیر‌ه‌وه‌ری‌ه‌کانی
 سه‌رده‌می مه‌ت‌ال‌یم بوو که‌وا ئ‌ی‌سته‌اش د‌و‌ای ت‌یز‌ی‌کی
 ٣. سا‌لان، ح‌ه‌یرانی ح‌مه‌ ج‌ه‌یران و گ‌زرا‌نی «ئا‌وه‌ده‌لات و رۆژ‌ه‌لات
 د‌ای له‌ ڤ‌دی مه‌هاب‌اد چه‌ند‌م ح‌و‌ل له‌گه‌ڵ دا تو‌ران له‌گه‌ڵم
 نه‌هات» ی ح‌سه‌ن زی‌ره‌که‌م له‌ گو‌ندا ده‌ز‌نگ‌یشه‌وه. وای‌زانم د‌و‌ای
 سه‌ردانی‌کی تر له‌ هه‌م‌زا‌وا: هه‌ر ئ‌ه‌و سا‌لی بو‌و‌که ح‌سه‌ن زی‌ره‌ک
 په‌ر‌پ‌وه‌ی گ‌رم‌ینی ده‌ی‌و له‌ ئ‌یز‌گی ڤ‌ادی‌وی به‌ش‌دا، به‌شی
 کو‌ردی، زۆری گ‌زرا‌نی‌ه‌کانی تو‌مار‌ده‌کا و په‌ری به‌ ه‌ونه‌ره‌که‌ی ده

دا. نموکات هینشتا مدلیک لدهسلی لانی له عنراق پاشابه تی ده کرده هاتلچو و نسیم دیو و نمو دیو کردن ناسایی بوو. همنموکاتمی که مالمان له همزاویه بوو، بام بزرگ می میهاد، له گهر کی شوانان پارچه زوپی کی له میرزا موحه مددی قاده چاوده قان (هاوکی میرزا عمو لای خمزورم) شکسته بملدی به نیویانگ، ده کپی و ده بکاتم خانو بیره. بملودی مالمان بز همیشه پشته شار، جاروبار به تایبیت هاوینان منیان دینابه لای هاو کم که خزی له کزنموه له لای همره نیکی دارتاشی و تدگر سازی ده کرد.

یه کم جار به سواری و شتر و جاری دوهم به جینیکی مدرناواله که هی ماله عمو لای بایزاغای بوو، پیم ناو ته شاری میهاد و تا نمو کاتی پیم و ابو که دنیا همر همزاویه و بس. ده ورو بیری گهر کی نیمه تا ده گاتموه تاقدار و پادگان و باخی شیر و خورشید، همموی مزارو دیمه کار بوو. پاشان به تایبیت لزمه مانی تیمسار کمری و رهبرام که نمخشی شار گزرا و خدیابان لی درا، شکل و قهواره ی نمو ناو هس دیمه نیکی دی به خزینه دی و ورده و ورده خانوو بیره ی نوی لی سازکرا.

لمو مال می که باسکراو هینشتا و بهر خدیابانی نه کموتبوو. بام فر ماوهی چند مانگان، و هتاغ و خلهو تیکی دابوو به ژن و بیانونکی که نیویان مام حممد و خات نزا کت بوو. له بیه کینک بو هاوینان می که له لای بام ماوو معوه، دهمدی جاروبار میرزایکی یو به بزه ی نامال کورت به لای پوخته، هاتلچو ی نمو مال می ده کرد بم ده زانی که کوپی خزینه، تا ده هات کتینه کانی پی لینک

ده کرمهوه و به قسمی خوش و ژیرانه ناموژگاری ده کردم. همو
جاری پاجی هان ده داکه دستمان پی له خوئندن ههله گری. دواي
چهند سالان که قاسم کردهوه، لیم حالی بوو نو میرزایه هسان
«عزیزی یوسفی» به که له سالی ۱۳۳۸ ی ههتاوی و فرای هزاران
کسی له خهلهکی کوردستان به تاوانی کوردایهتی و بیرو بهروی
نازادی خوازی گیراو بوو به قارهمانی گرتوخانهکانی قزل قهلبو
بابل و قسرو نیون و کومیتو بهرازجان... له پیشوشدا چهند
سائیک گیرابوو. لههتاوی دهورانی دهرس خوئندنی خومدا، شکل و
قیافو شینو و ناکاری نینسانانمی نو قارهمانه شهرافهقهندهم هر
لبیر مابوو تا نهوکاتمی کهله سالی ۱۳۵۶ ی ههتاوی له دواي
بهیرونی، به ناودهنگی له تارانی پینان شادو شوکور
بووموه. بهلام داخی گهوهو گرانم بههوی نهخوشی دل زور نهژاو
ناخر سر له بهکینک له نهخوشخانهکانی تارانی له رژی ۱۷ ی
جوزهردانی سالی ۱۳۵۷ ه بههوی کهمترخمی دکتوروخهیانهتی
کار بهدستانی گوی له مستی سهر به ساواک، بو. ههمیشه مالئاوایی
لی کردین. رهوانی شاد و گلکویهکی پر له گول بی.

له سالی ۱۹۵۸ ز (۳۸-۱۳۳۷ ههتاوی) که عبدالکیریم قاسم دژی
مدلیک فیدسل کودتای کرد، من له پۆلی چوارهمی سهرهتایی له
مدرهسی بههلوی دهخوئند. هرچهند نو زهمانی هارم له بهری
نده کرد بهلام دهباویه بهزوری رۆژنامان بهخوئندهوه هرچونیک با،
سهرهدهم لی ده کرد باو بو بایم گیراباوه. کاری من تهنیا خوئجه
کرد نهوهی وشهکان بوو، لهوه زیاتر چیم نده زانی. کهچی شهوانه به
بیستنی سرودی خوش خوش دنیا نیکم کهیف ده کرد. نهوکاتی

زوریان به شاخ و بالی عبدالکریم قاسمی ههلا دهگوت و
 تمنانت لهناو منالمدیره سهیانیش قاو بوو که دهیانگـــــــــــــوت
 که للهی به قهراقیلی دهیی... شتی ئهواژور دهگوترا و دهبیسترا.
 لهو سهرو بهندی دا رادیووه ک کهرستهیهکی پیوست بو
 بیستنی ههوال و زانینی باس و خواسی دنیایه ورده و ده باو بوو
 بوو. ئهوه دم رادیو به پاتری کاریان دهکرد، ههر پاترییهی به قهرا
 پاتری ئهمری ئوتومبیل دهبوو. جابزانه خوی رادیوکه چهند
 بووه. سههرای ئهوهش دهبوایه ههر مالهی ئانتینیکی ههبایه تا
 باشر ئیزگهکانی گرتبا. بابم چونکو خوی نهچار بوو داری زور
 باشی ههبوو. باوهرکه دار ئانتینیکی لهسهیریانی چهقاندبوو که بو
 کاریته دهبووکارم بهوهی نیه که نهگهر بهسهر کهسینک دا کهوتبایه
 قهت نانی زیندوانی نهدهخوارد. ئهو روداویش به نۆیهی خوی
 چاوو گونی خهلکی کردهوه و تمنانت منی دم رووتی وردهلهیشی
 گرتموه.

ئالیزه بهدواوه دامهزانی ئیزگهی رادیو کرماشان و دهنگه
 زولال و خۆشهکهی شوکرولالی باهان بهونه هوی ههژان و هروژانی
 ههست و زهوقی سهردهمی منالیم. نهگهر بلیم یهکه ماموستای
 نهخوندهواری راستو خوی تیف تیفه دهی زهوقی شیعهریم بابم
 بووه دوهم ماموستای دوراو دوری هاندهرم، باهان به درۆم
 بهکردووه. بابم قهت پرۆگرامی « ئیمو گوینگرهکانی » بهخهتر
 بهدهدا، ئیستایش خوشی و زولالی ئهو پارچه شیعهرم له گویدا
 «زرنگینهوه»

موترب وهره دهستی من و دامانی وهفات بی
 سوتایم به مستی مدهوه دهنگی نهوات بی
 هسته وهره لهو جامی نهلمستی بده دهستم
 بستمی دهری گولزاره نهوی مستی سفات بی
 وهفایی

شیعره که خوی هیچ که جوانه، نهو سعد هینده جوانتری
 دهخوندهوه، لهویش جوانتر فرمیسکه کانی بابم بوون که ههموو
 جاری سرنجی منیان راده کیشا.
 جارنکی شوکرو لای بابان نهو شیعره ی ماموستا «هینمن» ی
 دهخوندهوه که دهئی:

بههار بوو فصلی زستانم نه گهر یارم له گهل پایه
 درویه گهر گوتویانه به خونچینکی بههار نایه
 هینشتا پارچه شیعره که تمواو نه بوو بوو که بابم فرمیسکه کانی
 به لا چاویدا هاتنه خوار. پاشان بوم دهر کموت هوی رزانی نهو
 فرمیسکه کانه چی بووه.

بهئی نهوکاته که ههره تی داره داره و گاکولکمی شیعریم بوو، نه
 ره و ره و بیک هه بوو که دهستی پنهو بگرم نه رننوتنیک که
 ناموزگاریم بکا. زور جار بی نهوه ی بزائم ده لیم چی، لهخووه ناره
 نارم ده هات که هیچی بهسر هیچهوه نه بوو.

باو بوو ههموو سینده بهدهران خه لکی شار، رویان ده کرده پردی
 سوور و قوژ یا قورغی مدهلوی، (نهو دهم هینشتا و بهر سدهی
 نه کموت بوون) همرکسبه شتیکهوه ده خافلا، نیوا هه بوو، گورزی به
 فیتوان و گزین و رمبازینی ده کرد و نیواش هه بوو چه لک ههمزه ل و

خۇشا رەو كىن و كۆپر كىن، نىمىش تۇپ ھەرا كرىن و فوتبالىن.
ئەو يەكەم ناره نارى ئۆكەتتى مەنە كە تەنبا ئەودىرەم لە بىر ماوہ:

عالم دىنە سەر قۇبى

دەكەن كايە بە تۇپى

ياخو دوزمەن بىتۇپى

بەھارى ژىن و شادى

يەكەم شىعەرى سىياسى مەن سالاننى ۴۶-۴۷ يى ھەتايى
دەگەرتىۋە كە ئەو دەم لە پۇلى شەشى ناۋەندى
دەمخۇنىدە. ناخۇشتىن و دلتەزىن تىن كارەساتى كە بە چاۋى خۇم
بىنىم و ھەتتا ھەتايە قەت لەبىرم ناچىتەۋە دىتنى تەرمى روت و
قوت و ھەتتەن ھەتتە دەستەيدەك لە رۇلە نازادىخۋازەكانى گەلى
كورد بوو كە لە شەقام و چوار پى و مەيدانى شار، دەيان گىران و
نیشانىان دەدان. تاكو خەلك چاۋترىن بىكەن. زۇرچاكە لەبىرە، لە
چوارچراي مەھاباد، تەرمى گوللە دابىئى رۇلە بوزرو ھەقىيئەت(مەراد
شىرىئەت)يان بە نىردىۋانى بەستىۋە، لەپەر ھەلى كەردە بايىك و
تەرمەكە داکموت. بە چاۋى خۇم بىنىم ھەرچى ئەفسەرو ژاندارم و
ناۋانى كە لەۋى بوون رايان كەرد. لە دلى خۇمدا گوتەم ۋەرە
تۇيەشقى خۇدا بزانە دىلى چ نىزامىنىكى ترسەنۇكە و گەندەلەن.

دوا بە دۋاي ئەو كارساتانە، ۋايانم لە مانگى جۈزەردان بوو
كە، تەرمى كاك «سولەيخاننى موعىنى» يان ھىنايەۋە ژاندارمەرى
مەھاباد، لە زۇرىمى شارەكانى كوردستان گىراپوۋيان بەلام لە
مەھاباد نەپانۇنرا لە ترسى خەلك ئەۋكارەي بىكەن. رۇۋىك لە

باغی گولان که له گهل کاک سمایی ره فیم دهرس و ده ورمان
 ده کرده وه، بیستمان کواکاک سولیمانی موغینی له گومیزان
 ده نیژئی. ئو روزه سهرله بهیانی ئاسمان ساو بوو له پر هورنکی
 رهش ئاسمانی داگرت و نم نم دایکرده باران. لهوکاته دابه دلنکی
 خماوی و چاونکی فرمیسکاوی، لهین دارنکی رونیشتم
 وشیرنکم گووت که بز سبهی ئو شیرم گه یانده دهست دوو
 کسان که یه کینک لهوان «خانمی موغینی» بوو (به داخوه نهویش
 دواي چهند سالان له کوردستانی ئو دیو شهید کرا). ههرچهند
 شیرمه که زور پتو نه بوو بهلام دهست به دهست گهرا. جا سهیر
 نهوید که حمده مینی برام دواي ماوه نیک هات و گوتی وهره
 شیرمی شاعیرنکی نهو دیوت بز بخوینمه که دهستی پی کرد
 دیتم هر ئو شیرمی خومه.

دهقی پارچه شیرمه کم له میژ ساله فووتاره و نهویدی له زهینم
 دا ماوه رهنگه ئامال فریقنکی له گهل نهویدی پیشوو هینی کوا
 به یادی ئو شهیده نیشتمانپهروه لیره دا سهرله نوی توماری
 ده کومه:

ئاسمانی شاری سابلخ پر له هور پر تمه
 ژبانی ئهروزی کوردهواری زور چه تون و ئهستمه
 دونهی تهرمی قاره مان و رولدی نازاد یخسواز
 هاتمه نیو باوهشی ئو نیشتمان به خمه
 ئاسمان رهنگی گرژ بوو وهختی دیتی تهرمه کدی
 بویه فرمیسک ده ریژئی خوی وه کو ئو عالمه
 کاکه فایق دهستی ههنگرت، واله ژینی خوشی شار
 ژیا له رنی کوردهی ته، قهت دایه نواند ئو پهرچمه

په دې دای یارمه تې جولانېوې نمودیوې کورده
 تا له زیددی وی نه یاران کموتنه کایه و همم همه
 ناعیلاجی خوې و ده ستمی هاته ناوچمی مدنګوران
 دهوړنکی گیرا له شورش تاکو دوتننې نمودمه
 روژی هیوای کورده واریم کموتنه ویر هموری رهش
 بویه نیستا دل په ختم هر ناله نال و پر تمه
 باغی ګولان - بهاری ۱۳۴۷ی هه تاروی

خوینمې بمریز وا چاکه چیدی لسمې نهم و سوت
 نغینشینم به کورتی تاکو بوم کرابی شیعره کانم له ناوکورو کومه لی
 کورده وارید ابلو کردوتنه. به لام هرکات وستمه له ده فتریک
 کزیان بکمنه و روژنک له روژان به چاپیان بگینم. له پر
 به لایه کی لایه لام یو نازل بوو همو ورسه کانم لی بوونه به
 خوری. تا نیستا چوار جار کومه له شیعره کانم له ناو چوون. جاری
 ناخر بدشی زوری شیعره کانم و همروها نوسراونک و ۳-۴
 پارچه شیعری وهرگیردراو له غمه له کانی (حافظی شیرازی) م له
 بومبارانی ناوچمی بادینان ژاره خور کران و سر به نیست بوون.
 زوری شیعره کانی نمود دفتري که لبر ده ست دایه، تاق و
 لوق نمې، همووی بدرهمی نمود سالانې دواين که هیوادارم
 بدلت بی و چینی لی وهرگری.

لرینبازی شیعرو شاعریدا، لایه نګری همو وچشنه شینواونکم چ
 کون و نوی بی چ سپی و سربخو، ګرینګ نمویه شکل و
 ناوهروک بزرګ باندنی په یامی کومه لایه تی یا مېستی مرؤقایدی
 په کتر تمواوکن، شیعری بی شکل و روخساروک دور کوژی
 نیزیک خسار وایدو شیعری بی کاکل و پدبام وک بووکه چینی.

شيعر دهبي خاوهن هست و گيان بي و راگه پندري مافي ژيان.
شيعر دهبي پيدا هئله دري خوشويستی بي و ري نيشاندري
نينسان پورستی ...

تا هستم نه بزوابي قمت به زوري دهخوموه نهنوساوم. زور
جاران بزده نكينگ وشي جوان دهستو دامين دامام. گهلينك
جاريش بهوي ساوه ساو وشهكان لينم رهويونموه و نه لواوه
پيانوسموه. سالي واش بووه خوم لاساريم گهيان دوته نهوييري
بينعاري و له شيعره كانم نهيان بووم و به چه پوكان
دامگرتورن. سالي واش هببووه پيري شيعر له خورا لينم زيز بووه و
هرچي كردومه بزم نه هاتوته ره دايه. جارنا جاريش لهوي نازو لمن
خواز دهنگمان گوريوه و بسساليش يه كترمان نه ديوه. ناخر
جار، قهبره كي پر له نور بي، ماموستا هينم دهستی له دهست
ييك نايتموه ناشتی كردينهوه و ابزانم نهگير نهو شاعيره خوش
زهوقه له عالمي شيعرو شاعيردا بهريواني نهكردايه بز ههميشه
ههناسه سارد دهماينهوه.

توبليني له عالمي سياسي تيشدا ناويژي كيري هبي و چيدي
نهيلني ساواو زاروكمان به ئينگه و قرمژني ره گباران له خوي
شيرين راپيري و به دوكه ئي باروت و ژههري بزمباران شارو
لاديان رهش ههنگيري و كوردي بي تاوان دهسته دهسته قر
كري... يا تو بليني بهشيرييت ههروا له گوني گادا دهخوي و له
عاست نهو ههموو كارساتمي كه دهرحق بهگه له كمان دهكري، خو
گيل كاو دهنگي لي نهيه تدهري... بليني ئوخزينكمان بيتموه بهري؟

خوڼنمړی نازیز

له کانګای دلموه حمزم ده کړد له هډلومرجینکی ناسایی و له
کژمه لګایه کی نینسانیدا، دوور له هرچمشنه شورو شور و
خوڼنریژی، جینایعت و کاره سات و پیاوکوژی له بهرامبورت
راوړه ستاېام و شیعرم خوڼنډه اېمړه، توش به دنیا یه ک زهوقی
کوړده واری به هانام هاتېای، هه لټ سډنګانډېام، هانت داېام و
رینونیت کړدېام. به لام داخه کم له میژ ساله لهو هه له بی بډی
کراوم و لهو خوشیه بی بډش.

هیرش

رښه ندانی: ۱۳۶۸ ی هه تاوی. ۱۹۹۰ ز

بم خوننوه

وردهوه ئه‌ی خوننهری نازادیخ‌واز
تا له‌گه‌ل تـۆدا بکـم رازو نیاز
ئه‌ی ئه‌وه‌ی وه‌ک من ئه‌تۆش ده‌ردت هه‌یه
دوژمنیکی رژدو نامـردت هه‌یه
ئه‌ی ئه‌وه‌ی به‌دزی له‌ سوچیکی جیهان
را ده‌بۆزی دـل به‌ خـم کـات و ژبان
ئه‌ی ئه‌وه‌ی لایه‌نگری مافی ره‌وای
لاگری خه‌لکی هه‌زارو بی ئه‌وای
ئه‌ی ئه‌وه‌ی شـمـو تابه‌یانی ناله‌ته
واله‌ ده‌ست زۆرداری زالم زاله‌ته
ئه‌ی ئه‌وه‌ی چـقـلت له‌ چاوا روچـوه
کۆشکی ئاوات له‌ ناوا رو چـوه
ئه‌ی ئه‌وه‌ی تاسـوده نه‌ژیاوی ده‌می
غه‌یری غم نه‌تبه‌ شـمـوانه هاوده‌می
ئه‌ی که زۆر تاسه‌ت به‌دـل ما چـت نه‌دی
قمت له‌ لنبوی شادی یه‌ک ماچـت نه‌دی
ئه‌ی ئه‌وه‌ی ئاواره به‌ووی لیـره‌و له‌وی
ئه‌ی که وه‌ک ئینسان ژبانت خۆش ده‌وی

نهی نموده کوردانه دوت چوسیننمده
 ساتی دهتنیژن دهمی دوت ژننمده
 گهر برین لیم هه لده دا، زوو زوو چمه؟
 بیرری به کسانانی له ژانا، سوچمه
 تو بلئی دهنگم به مردم رابگا
 لسم جیهانه کس به مردم را بگا؟
 من همه پرسینک و تو جوابم بری
 تالی غیری تالی کوا؟ دینی بری
 باخی ژنیم گهر دروی خسم دهرده کا
 گوژرنی یاخیم له مردم دهرده کا
 قهرموو بو تو وازه، نازادی وهره
 سهیریکه گهر تاله یا شیرین بهره
 دواي تماشا، بگره پاشان ره خنه لیم
 رهنگ و بونی چونه ورد ورد بیژه پیم:
 شیره یا همروا، ووتدی بی مایه
 یانه له حنی دنگری لای لایه به
 شیره یا هر یچ پچی سهر سفره به
 یا، خوناوی خه مره وینی خومره به
 شیره یا رهنگی هه ژاری برسبه
 یانه، دهنگی ره نجروی ژیر کورسبه
 شیره یا غموری دلی چوساوه به
 یا، دهنه، قینی له خوه هه لساوه به

شیعره یا ، تک تک خدناوی پدنجده
 یا ســـــرودی لای ژیر ئمشکه نجه ده
 شیعره یا هر برک و رهنج و ناله ده
 ژانی شـــــانی کارگر یا پالده
 شیعره یا ، ئاخرنیگای ســـــهر پهرگده
 یانه ئینگدی گولله پی پینشـــــهرگده
 شیعره یا ســـــرتوچه پی جیژوانه دی
 یانه ، خشـــــپی پدنج پی دوی جوانه دی
 شیعره یا پشـــــکوی به تینی ســـــهر دلّه
 یانه ، نه غم دی بولبولیکی ســـــهر چله
 شیعره یا توله ی گه لیکی بی به شه
 یانه گفتی شاعیرنکی ســـــهر که شه
 شیعره یا ، ناســـــور کوان و وه ره مه
 یانه ، هیندیک دیری دهره مه به ره مه
 شیعره یا هالای گهرمی ســـــینه ده
 یانه ، هســـــتی هاوده می دیرینه ده
 پینم بلی ئاخو له مانه کامه ده
 شوغه ؟ یا ئاوی چاوی خامه ده
 گیانه کهم نا . . پاکی ئاخ و داخمن
 به ره می نوی باخی شـــــینی ناخمن

نوخته نوخته، خلت به خلت پمخویننوه
قه تره قه تره خویننه لیم نه تکییننوه
بسم همموو خوینناته دیم شادیم دهوی
پو گهلی ژیر دهسته نازادیم دهوی

مدرگهوه رزک : بهاری ۱۳۶۵

شهو

ئەوساتەى كە شەو كپ و بىندەنگە
خەيال خەوالووى ژيانى بىرەنگە
ووشە ئاگرە، شىعر تەدەنگە
تازوو بىھاونى ، ونستى درەنگە

پەندى داىكى

ھىستە درەنگە زۆر مەنۇ رۇلە
 لە دوژمنى خۇت ھىستىنە تۇلە
 رۇلەى ئازىزم ئەى تاقانەكەم
 ئەى وردىلاتەى خىشپىلاتەكەم
 ئەستىرەى گەشى شەوگارى ژبانم
 گزىنگى سۈزىگەى لای بەر بەيانم
 چاوت ھەلپىنە سەيرى دنيا كە
 بۇ دوا رۇزى خۇت ، من دۇنيا كە
 لە گوىى بىسپىرە تۇ بەدل پەندەم
 چاكەى تۇم دەوى رۇلەى دل بەندەم
 پەندى داىكى خۇت قازانچى تۇ بى
 خويندن وخەبات ئامانچى تۇ بى
 ئەمرۇ نەزانىن رۇلە ھەلەلە
 پىاوى ھىچ نەزان ، چى لە دەست نايە
 ھىستە بزانە دنيا چ باسە
 دۇست و دوژمنى گەلت بىناسە

* * *

رۇلەى ئازىزم ئەى جوانتر لە گول
 ھەتاوى ھىتاوى ئاسمانى دل

ئەي خامەي دەست و ھەستى بە تىنم
 تاقە پەرھەمى ئومىنى ژىنم
 شىرم داۋە پىت بۇ ھەول و خىيات
 نەۋەك لە قوژىن لوت داۋەنى مات
 تۆم گىمورە كوردە تۆلە بستىنى
 رەگى داگىر كەر لە بن دەرىنى
 گەر تۆ وانەكەي خەيالت نەبى
 شىرى پاكى من ھەلالت پىي
 دىسان پىت دەلىم رۆلە بە ووردى
 لە يىرى نەكەي رى و شونى كوردى
 ۋەبىر يىنەۋە لانك و دەسرازە
 تايىدەتى كوردە ، كۆنە ئىمورازە
 بىويت سويند دەدەم لەگەل لاي لايە
 لە قسەم لانەدەي تاقانەي دايسە
 دەھەستە، ھە ستە، ۋەختىتى ھەستى
 بستىنى ھاقى رەۋاي سەرىستى

* * *

رۆلەي ئازىزم باۋانى دايسە
 ۋە داىكت كەۋى ھەرچى بەلايسە
 تازە فىر بوسوى تۆ دارە دارە
 كەۋا ، بىر بە باۋ پەت و سىندارە

لىوساۋە پۇل پۇل دەكوژن لىمان
 بە ھېچ جىسابى ھەلئىكەن وئىمان
 ئىنمە ھەردومان باۋىك كوژراۋىن
 لە ھەردو بابان ، ھەر ئىنمە ماۋىن
 يەك ھەلئاسرا ، لەچوار چىرايە
 يەكبان راۋ نرا بۇ ناۋ چىيايە
 كورم تۇ رۇلەي ئىو دو بابانەي
 تۇلە ئىستىنى خۇنى ئىوانەي
 دەھەستە ھەستە درەنگە رۇلە
 بىرە لە پىناۋ نەو خاك و خۇلە

* * *

دىسان پىنت دەلىم پەندى بەكەلەك
 ھەرگىز بەرنەدەي تۇ لانى خەلەك
 كەسم بابى تۇ ئازاۋ دلىر بوو
 لەناۋ مەتەرنىز رۇلەۋىۋىر بوو
 دەزانى رۇلە مەتەرنىز كۇي يە
 بىرىكى قولى شۇرشى نىۋى يە
 ھەر مەتەرنىزىك پىر دەپىنتەۋە
 چەپكە گۇلەكى لى دەرونتەۋە
 ئىۋەي لە ھەموان گەش و جوانتەرە
 رەنگى سورترو گەلەي پان ترە

ئی بابی خزانہ لکھوی رواہ
روی کہڑو چہای ، پئی سورد کراہ
ہدستہ راہدہ رولہ بہ پادی
مدھنلہ سہس پئی گولی نازادی

* * *

مدھاپاد ۱۳۴۹

سرودی سور

بۆ «حمید»ی قارهمان

به ئه‌زمانی به‌راوی یی زمانیم
به ئه‌ندامی له‌ نیو خۆندا شه‌لاکم
به‌ سینه‌ی کون کونی جیگهی « ئه‌رانیم »
به‌رامبه‌ر دوژمنی خۆینه‌ری زانیهم
له‌سله‌ولی کپ و خاموش وینه‌هنگ
که‌ تیکه‌ل خۆل ده‌بی ئاوه‌نگی خۆنیم
به‌ ئه‌سپایی گهرم ، تک تک ، به‌ ئاوه‌نگ
سرودی سوری سه‌رکه‌وتن ده‌خوینم

---

* له‌ زمانی رۆژی قاره‌مانی سه‌دی « حمید » گوتراوه .

هەرچی که ههم ههم

دهرمانه ده‌لین ماچی ده‌می سهردهم و ده‌م ده‌م
 یز زامی به‌زانی ده‌کم، کم کم و جهم جهم
 نه‌وساته که به‌زم گوله‌کم شه‌وخی لیوت
 به‌م لیوه که تا ههم له مه‌ی و یاده نه‌ده‌م ده‌م
 نه‌و تاره‌قه‌ده‌ی ده‌تکی له‌سهر قوت‌ری مه‌مانت
 دینی به‌مه قه‌ترینکی ، ههموو که‌وسهر و زهم زهم
 لای شه‌و، وهره نیو شاری ده‌م نه‌ی په‌ری شادی
 یا تاوی نه‌ویری که بیی ده‌ست به یه‌خهم خهم
 جوانی که نه‌پرسی به وه‌فادادی هه‌زاران
 له‌و شاره به‌کی چاره‌یی ده‌ردی ده‌کم کم
 یز مشتنی خونهم ده‌گه‌زی لیو و که‌چی من
 به‌م روحی به‌سهر لیوه‌وه، زیاتر به‌ په‌لهم له‌م
 مه‌م نواره به ساردی نه‌وه‌کو به‌گری ئاهم
 ئاورکه ده‌یه سینهم و ههر ده‌نکی وشهم، شهم
 سه‌ریازی رنگی عیشقم و، ههم سازم و ههم‌پراز
 گوی ناده‌مه سازنده برز ، ههرچی که ههم ههم.

سالی ۱۳۵۲

بۇ گەلانى ئىران

لاگىرى ماقى ھىزارو رووت و قوت و بى نىوام
دوژمنى ئىنسانى پەست و ھەلپەرست و لا بەلام
چىۋى رزگارى گەلان تاحىز بىگى شىرىنە لام
شاعىرىكى ماف خوراۋى گۈزەپانى چوار چرام
تا دەۋىم ھەر تىدەكۈشم من لە رنى ماقى رەوام

* * *

ئەي گەلى تازاو ژۇردەست، دەست لەناودەست ھىستەۋە
دژ بەوانەي كەۋلى سۈرى خوينىژيان راخستەۋە
بۇ سىرۋكى ، موى بنۋكى دەۋرى شايان رستەۋە
دەستى تازادىيان لە پشترا ، بى گرى داو بەستەۋە
تايەتوللاي موفتەخۋرو حۋقە بازو زگ زەلام

* * *

وەك گورگ خۇيان حىشاردابوو لە نىنو پىستى مەرى
چاۋەرۋانى دەرۋەتىك، مىنگەل بەرەو مۇل داگىرى.
خەلىكى چەوساۋو ھىزاريان ھىندە تىن دا، بۇشەرى
رەۋرەۋەي رزگارخۋازى شورشان لا دا لە رى
دارو دەستەي خۇ فروش و كۈلكە ئاخۋندى نىقام

* * *

کوانی' ئەر وەعدەى کە دابووت تۆ لە پىناوى گەلا
گفت و لفتى مېنبەرت ھەر باسى خۆنتە ئەى مەلا
بەسە شەرمىک بىگىرى' ئەى ھىچ نەزانی لا بەلا
خەلکى ئىزان نایەوى، ئەفغان و قودس و کەربەلا
دینی تۆى خۆنەزۆى زالم، ھىکەتەى شەرع و کەلام

* * *

سەد ئەوێندەش پۆت بکیشى کۆنە داو بازى « سیا »
رێوشوونى راووکوشتار ، نەخشەبى فیل و ریا
رورەشى ھەر بۆ قەلە بخزیتە نېو پەین و شیا
نایەتە نېو داوى تۆ ھەرگیز ھەلوى دوندی چیا
پیت دەلى' : مەن عاشقى کرىستانى بەرزو با سەفام

سەرستور: بەھارى ۱۳۶۲

قوماری دل

ههتا جوانی له کوردستان به دهوتی بهژن و بالا بی
 دهبی ههردهم لهسهر بالآت، خهبات و بهگرو ههلا بی
 دهسایو خاتری رهش پوزشان، مهکه بهر، بهرگی کسک و سور
 دهدا بیانو بهدهس دوژمن که بالا چهشینی نالا بی
 له خوارووی خاوهری چاوت چهلی نهمدی گزینگی روت
 که زولفی لول و ئالوزت له دهوری وی نه هالابیی
 بهرو زهردی دهچی رهنگم، به لیمو چار بزم تاکهی؟
 نهکا ، باغی به روسینهت به ناھی من بههلا بی
 ووتم: ناشی له توی جوانچاک جهفاکاری و دل نازاری
 له میژووی عیشت و دلداری ، گوتی: کیت دی نه نالابی
 که بی... دهنگی زههی گوارهت له جیژوانی بهلینی بی
 قهلائی پاورانی شهوانی ، بروخینم له پولاپی
 قههی ناوی قوماری دل که باسی سهری بو سهردار
 چ، سهریهزه لهرنی عیشتا سهری دلخوازی مهلاپی.

تهوریز: سالی ۱۳۵۱

نەورۇز كورد

نەورۇز رەھزى سىروشتە
رۇزى ژانەۋەى گشتە
نوى كىرەۋەى جىھانە
بوژنەرى ژانە
بى گيانىكى گيان بەخشە
نوخوازيكى خوش نەخشە
پەيكى پەرى ئەۋىنە
دەنگى مېژۋى خوئىنە
ئىكسىرى ژيانى نوى يە
ھەزار بەلىنى پى يە
دابى دىرىنى كوردە
جىژنى درشت و وردە
ئالە ھەلگى دادە
پىرە گەنجىكى شادە
يەكەم پىشمەرگەى وەرە
ئاشتىخوازي سەر عمرە
ماكەى نورو ئاگرە
ئەستەم و خۇۋاگرە

گنج نایب زنتی
 سیداره نایب زنتی
 نه شمشیری خونناوی
 نه سدد بزمبای ژاراوی
 نه فیل و دهوی بدکار
 گیزه لورکهی روزگار
 ناتوان ریی پی کل کم
 پستی دیلی له مل کم
 نازاو نازادی خواجه
 رهندو ئینسان نموازه
 ناناسی زهوی و زهمان
 چشنی کارهی قاره مان
 همموو سالی بههاران
 روو دهکاته همزاران
 دهلی: پیره نهوروزم
 دوستی کوردی دلسوزم
 مزده هیننری شادیم
 رازننری نازادیم

* * *

خه لات

پرسیان له قازی به سهر داره وه
ووشه ی کوردستان به سهر زاره وه
چ بو تاوانت ، گوئی: چوار چرا
چاکترین خه لات الهمه رباره وه*

---

* مهبست باره گای شای پیشوی ئیران همه رهزا شایه .

چیمین*

له هه لپه رگینکی د لگیری شوانه
 به ئه سپایی کچینکی ژیکه لانه
 بهی هه لدا گهری گهرمی زه ماوه ند
 بهی نازی ده هاتنی چاو بزانه
 بهی چاوی گهلینک لای زراو چوو
 نیزیک بزوه له هینمن دلبران
 وه کو تاوس له لای هه نیشیت و پینی گوت:
 گهره کمه شیعری بیژی ناشقانه
 کوا بیوه م بهر وه کورسان به دیاری
 که نه چمو، دهستی خالی لیره کانه
 دراوه سهرله نوی هینمن گمارو
 گماروی ئه کهرهت کوا وهک چه لانه
 ههتا دوننی خفنی و پزلیس و ژاندارم
 وهه بهتواره ئاکاری زه مانه
 کچی نیستا ئه سیری کیژه کوردینک
 چه تونه لینی قوتاری، بهم زوانه
 ئه ویش کیژی که وهک بهنویه بالایی
 چما ده بزوی ههستی شاعیرانه

* * *

هه‌لی‌گرت‌م خه‌یالی وردو ناسک
 له‌ حالیکا که ده‌دوان ئهم دوانه
 به‌من ده‌تگوت به‌یانه گول ده‌پشکوی
 خوناوه‌ی ناز، ده‌بارئ لهم ده‌مانه
 سه‌رم سوپما له‌ کارو باری گردوون
 له‌ پایزو به‌هاری هاوینانه
 له‌ نیوان چیمه‌ن و زه‌ردی چ سه‌یره
 گزینگینک و هه‌ناسه‌ی پایزانه

* * *

مه‌لی شی‌عرم که دی ئاونگی گۆزای
 له‌ سوونیان له‌نگه‌ری گرت لهم به‌رانه
 به‌ترس و له‌رزوه‌ پیم گوت: کچی شوخ
 به‌شاگردو چکۆله‌ی ویم بزانه
 نه‌گه‌ر چی لام گرانه وه‌سفی جوانیت
 ره‌چاوش کهم ره‌وشتی «هیمه‌ن» انه
 ده‌بی بگرین که کوردین قه‌دری میوان
 ده‌خیلت بم نه‌ ره‌نجی لی‌م به‌مانه
 نه‌وێرم چاو له‌ چاوت کهم چ مه‌علوم
 که مه‌ستی ژوانه یا کوشته‌ی سه‌رانه
 برۆت گه‌ر تینک یه‌نی دنیا ده‌شی‌وی
 به‌ تیرنکی که ده‌رچی لهم که‌وانه

ده ترسی دل و ده کو گواره له زولفت
 نهوه ک به خسرینه ژیر پی کاتی شانه
 له تاوان قافیسم لاسدنگ و سوکه
 نهوه ند، سسنگی قیافه ی تز گرانه
 به کام واژه بنوینم رهوتی بالأت
 که ده بزئوی به عاستم هم معمانه
 قعدی بهرز و نیگا ره مزو گهوی تهرز
 چ خشپیل و به ناز و خنجیلاته
 گزینگی دوندی نارینه بزه ی تو
 که زیندو راگری روح و دلانه
 لمه زیاتر چ بیژم چیمه نی جوان
 چیدی مدگره به ماموستا به هانده.

که لاوژی ۱۳۵۸

---

* نهو پارچه شیعه کاتی خوی نیشانی ماموستا هینمن دراوه
 (لهجینی خوی باسی لینده کری) بویه له خوش ترین بیرهوه ری
 به کاتی من به حساب دی، له گهل نهوه شدا پیوسته بلیم
 نهو شیعه کاتی خوی، براده رنک له چاپی دابوو دیاره زورکهمو
 کوپی هبوودای چندسال تینهریوون وهروه ها نهوونی هم
 شیعه له لای خوم، بهزه حمه تینکی زور، سهرله نوی بوم ساخ
 کرایه وه، جابزیره نگه له گهل نهوه که ی پینشوو جیاوازی هه بی.

ټينواره

ټينواره يه... به يادى شهيد جلال

خړر ږو زهردو بزرگاؤ
وه ک کيژنکى چاو خومار
قژ ټالوزو ټينک ټالو
پهروش و مات و هيندى
رى داده گرى سهره وخوار
بهرو جيووانىکى دى...
* * *

ټينواره يه

ټاخ له داخه ټينواره
له هرچى راده مينم
هر پشايى دياره
تمى ختم و پټزاره
وه ک جهللا دىکى جل رهش
دمبا بهرو سينداره
هرچى که دهنک هلدنم
ووشه «به يانى سپى»
وه ک گولله يىکى گرم
له گوره پانى کپى
دهنگينوى که لله سهرم .

کاکي کورد

کاکي کورد گوي بگره ليم، با پنت بلیم چند پهندي باش
 هيچ گه لنگ رزگاري نابي، قمت بمرني چموت و بهلاش
 تو که رنگات بمرده لاند، ممبره تهنيا کونره ري
 تا کو نه تيا، باله ناکاو، بؤت نه کا کاري خوداش
 چاو له ميژووي راپهرين کمو دهرسي عيبرهت وهرگره
 ره وره وهی مافي ره وای گهل کينه ده يکسا وردو خاش
 شورشى سالانى رابردو، وه بير خوت بينمويه
 تهرمي سد رولهی شهيدى روت و قوت و قاش قاش
 بؤ مديست پشت مديست قمت به هيژى هه لپرست
 خاني زگ زل، ميري مله وې، شينخي دوو پروي کونه جاش
 ده تکه نه گزيالي خزيان بؤ مديستي پاش مروز
 واندي کوانی به ليش اوده تده ني پاره و مه عاش
 تا له موچهی ناوچه کمت نه تبي، چم و سه رچاوه يه ک
 قمت به لا فای به هاران هه لم مديسته کاکه، ناش
 نمو گه لمي بينو نه زانی، بارو دؤخی هاوچم رخ
 سد نه وندهش گورج و گؤل بي همر له پاشو همر له پاش
 داش کانت هه لمه که بي نخشبو بي پشتيوان
 دامه باز همردهم ده بي وريابي کاتي داش به داش

پنم « مدگی زبردیش برای کاکلی شوغانه » واک ده‌لین
پمندی کونه « دزم که دزم بی ساز ده‌کا بز خوی که لاش »
باشترین رنگات بیره‌ی خلک و خعباتی هاومش
بز نجاتی خوت له داری دوژمنانی دهم ه‌مراش

سنه: ۱۳۶۱

دېمىۋە

كاتى كە شىۋ پىرىستان
لە غارى رۇۋ ئاۋايە
پەيتا پەيتا لە ئاكاۋ
بىرى ئاسۇم لى دەگىن
رەش دەگىن ئاسماتى
كاتى كە ھەلپىرىستان
بىزارى ۋەك زوپىنايە
بە بىرى تەسك و تاساۋ
چاۋى قىنىم تى دەگىن
ھەلدەبەستىن بوختانى
منى شىنت و ھەلۋەدا
بە نىۋ دۇلى رەزاندا
بە بەرچاۋى ئەۋاندا
بە ئىۋارىكى پايىز
بىرىندار و ئىۋىندار
دېمىۋە لاي تۇ جوانى
چۆك ناكەم جىۋۋانى...

پايىزى ۱۳۶۳

شینى شاعیر*

همه هینمن سلاوو مهرجایایی
 کما قول قول له نیو دل هه لقولیه
 دهکم یادت لبیر ناچی ده می تو
 که همدەم ئەو دەمی من پینکه نیوه
 له دوریت ئەی گولئی گولزاری موکری
 مەلی شیعرم پەرو پزی هه لو ده یوه
 ئەمن چ بکم له گهه کارى زه مانه
 که تۆی ئاوا ، له ئینمه دابریوه
 بهکم بى رورهشی وهک بهکره شوفار
 که، زی دورى له نیاوان تەنیوه
 * * *

له شینى بانددا بیستم بههاری
 که شیعرنکت به فرمیسک نویسه
 له شیعره شاعیری ئوستادی دیاره
 له نیو گهه نرخی تو سهه هیندهو نیوه
 بهلام لهم پرسهیه، جینی پرسه یۆمن؟
 که هینمن بۆ بهرهو خواری خوشیه
 هه لۆی پیری هه واری کورد واری
 له گهه «لهک لهک» له کوی دانوی کولیه

نمن چ بدم وه لافسی سوکه سواران
 که حیرانن هموو ، لیوان گزیه
 له وؤاتی شیرانخیوی خباتا
 چ سوار چاکنی له نمنی دایزیه

* * *

نه گمر تو دلپری ، گریانه چاوت
 منیش لیره هتاوم دارزیوه
 هوالی دلتزینی شیراری بانه
 وه کو بومبا له ناخدا تفتیه
 له تاو بانه منیش بریانه جمرگم
 دهلی گورچوم مهاییاده تیزیوه
 وه کو «ناربابه» و «نارنزه» و «قندیل»
 له ژنر باری خما پشتم چمبیه
 منیش چشنی هموو دایکینکی داخدار
 لسه چاکنی «خزایی ۱» مووم رنیه
 منیش بایم وه کو «اشامجیدی ۲»
 له سونی زؤلهی بیروکی دادریوه
 سره جهستم منیش وه ک «زاوایوکان ۳»
 مژی ژانی ژوانیم هلمژیوه
 منیش وه ک جوتی دلداری نویندار
 لبن کینا به گوپ نمنکم وریوه

منیش زور یار و کسو لاوی بریندار
 بدیندی دگومریدان ایم هلدچنیوه
 منیش هلو شاعیری نلو چوار چرایم
 که سیناره له سیندی دا چندیوه
 بدلام خوراک گرم واک دتاقدار هی
 کما چاوی له ناسوی وروی بریوه

* * *

دواتم لش سوری بریانه جمرگست
 دواتم دلپری چاوت گوشیوه
 بدجینه داخی خوت رشتوه بدمندام
 کسند داوی له سندن لاوه تندیوه
 بدلام کینه که زور داتتسر له جاران
 پیراموی نیشتمانی نهنجنیوه
 نهگنو بدحسی خواب و پیس و نهسه
 چ جینی بدحسه که کام زیاتر گندیوه
 که نلو لولو لا فروشتی دینی نیسلام
 توان ، دینیان به پوتینک جو کربوه
 نهگنو نهمیان دهوتینی زهوی و زار
 توان باخ وگولستانیان رنیوه
 به لهعتت بن چ ئی ئم دیوو نلو دیوو
 که جوگی کوردواریان هلدبریه

لهباتی تان و کارو سـمـرـمـخـسـزـی
 پـهـتـهـی قـبـل و دروـسـان دابـشـیـوه
 بـهـی ناکـسـهـی بـه غـهـیـری پـیـرو پـاتـال
 تـمـوـنـد لـاویـان لـه زـنـسـدان تـا خـسـنـیـوه
 بـه کـوشـتـیـان دـا هـزاران کـس لـه شـمـردا
 لـه پـارـهـشـدا مـهـپـر سـه چـیان دزیـوه
 لـه هـمـر جـنـیک بـیـسـن لـبـت قـسـهـی هـق
 لـهـوئ تـا خـسـونـدی دـم رـووت پـنـت و هـپـوه
 لـه حـوـجـرـهـیـدا بـیـنـه قـیل و قـالـبـان
 لـسـمـر سـیـغـه قـسـهـی قـزـو قـیـوه
 لـه حـازـر خـۆـری بـن سـیـمـر چ کارـی
 کـه عـامـمـهـو عـهـبـایـان هـلـپـشـیـوه

* * *

لـه «شـیـنـگـیـریت» پـهـر یـوه دـوژـمـنی گـهـل
 تـمـوـی ئـیـسـتا لـه شـیـنـت هـلـپـهـر یـوه
 لـه رـژـدی و خـوـنـسـر یـژی و کـوشـتـارو تـالـان
 بـه عـومـری خـۆـم لـهـویم پـیـسـتـر نـهـز یـوه
 نـهـگـهـر یـانی گـره، سـهـدـدـام، تـهـو تـر
 خـودـی گـورگـه لـه پـنـسـتـی مـهـر خـز یـوه
 نـهـگـهـر تـاغـا لـهـوئ دـهـوـری نـهـمـاوه
 بـهـلـی لـیـرـهـش مـهـلا شـمـهـرتـی پـهـر یـوه

دہیو ہمدردو له قاور بدترین لږگنل ښه ک
که ناکاریان دغل بازی و فریو

* * *

دهزانی لَش سَرم یرانه جِروگم
دهزانی دَلِ پَرم چاوم کوشه یوه
ههتا زووه بفرهوه بۆ لای ههواری
مهلی کونستان له کوی جینگهی نَویه
بههاری بۆ ده کهین گهوهین و کونستان
نهونه جینی بهرزو خوشم پشکتیه
ههلوی وهک تۆ نه ده بویه قبول کا
له روانگه یه بیهی قهه قهروه
وهه با پشکوه بۆگهه بخهوه نین
له حالیکا که گههه راپهروه
به ناوتم بیهین رهزی ههوهوه
که دوهه ههروه چاوی دهره یوه
یکم ماچی گولینگه پهرچمی گهه
به دهه پالهوه کرناکارم چه یوه

گهواره پز قسسه دورانی مهـرور
پیری که ت ناپهزی هـسـر هـز پهلـهـوه

مهـرگهـورگهـا ۱۳۶۳

---

* ژبو پارچه شیعره کاتی خوی وه که نامه بزمزمستا هینمن
بهرنکراوه. ههله تبه دهستی گه پشت بهلام داخی گرانم مهرگه موده ای
نمدا که وه لاهه کم بز بهری کاته وه. پارچه شیعره که خوی له وه لاهی
(شینگری) مامزستادا گوتراوه که ناوا دهست پی دهکا ،
بانه وزیرانه ، چگمر پریانه دل پرده لهش سره چاوگریانه
۱ کینونکه له سهرجاده ی مههاباد- ورمی هه لکوتووه و زیاده تگانیکی
بم ناوه ی لینه که خه لک نیستاش دهچنه سوری.
۲ کینونکه له روزه لاتی شاری مههاباد ، که مرقده ی پینشو اقای له
داوننی رو له شار- ی ئبو کینوه هه لکوتووه
۳ کینونکه له روزه لاتی مههاباد .
۴ گوزستانی شاری مههاباد .
۵ دارنکی کونسه له روزه ناوای شاری مههاباد که لسه رجاهی
مههاباد - سهردهشت هه لکوتووه و پیرنکی له ژیر نیژراوه .

خوناوهی گهلا

خوشهویستم
کۆرپه‌ی شیعرم
هه‌ر له‌مورۆژه‌ی که زاوه
به شیری خوشه‌ویستی
فیه‌ر فرچک کراوه
هه‌رچه‌ند جاری گریاوه
به ئاهه‌نگی لای لایه‌ی
په‌ری چاومه‌ستی جوانی
لانه‌کۆنه‌که‌ی راژاوه
له‌گه‌ل گزینه‌ی به‌یان
بزه‌ی که‌وته سهر لێوان
به هاره‌ی شنه‌ی شهمال
گونچه‌که‌ی که‌ی کراوه
له ترسی برده‌وه‌ی ئال
مانگ و کۆ و ته‌رازو
بالیان به‌سه‌ر کینه‌شاوه
ئینه‌تاش نه‌گه‌ر ئینواران
به‌ره‌و ئاسۆ را‌ماوه
په‌رشه‌نگی خۆره‌تاوی

لہ چاوانی پرژاوه
 وەرہا نه تۆ بی و جوانیت
 وەرہ تۆ بی و نمو چاوه
 همرگیز مۆرهم لی مەکه
 دهریای خدیال و ههستم
 ئالۆزو شلوی مەکه
 خوشهویستیت به حرنکه
 پان و بهرین و بی بن
 گا، خورین و پر شه پۆل
 گا مەندو شین و هینمن
 گهر بێت و خافل بی لیم
 نوqm ده بيم و ده خنکیم.

* * *

خوشهویستم
 شاعیری رۆژ ئاوا نیم
 همرکه دیتم چاوی مەست و خهوالوت
 لہ خانوچکهی خدیال
 خهونوچکه بيم باتهوه
 نا، خوشهویستم وا نیم
 همر لهو رۆژهی به کهمجار
 به ناز ئاورنکت داوه

تکه‌ی گمشدگی خوناوه‌ی
 گه‌لای به‌هاری جوانیم
 پس‌هرو دلا‌تکاوه
 گیانی شی‌هرو هه‌لبستم
 له جه‌سته‌نوا‌ریاوه
 ده‌نگ‌ ده‌نگ ووشه‌ی من
 زه‌نگول زه‌نگول فرمیسکه
 له تاوانت گریاوه
 خوش‌هوستیت گولیکه
 له ناخمدای روواوه
 گهر بی تو ، خافل بی لیم
 ده‌واکیم و ده‌هوتیم

* * *

خوش‌هوستیم
 شاعیری روزه‌ه‌ل‌اتم
 له نینو ده‌شتی سپی و سول
 له جوانترین ووشه‌ی دل
 بۆت ساز ده‌کهم تازایک
 خنجیلاتو سیه‌راوی
 ههر کس بیت‌ه تهماشات،
 بروا پس‌هرو سورماوی

ئايا ھەر ئەر بالايى
 دووراو دوور راۋەستاۋى
 يانا پەلکە زىرىنى
 لە ئاسمانى ئالاۋى
 يا كە بويىتە ئالاۋىك
 لەسەر شانى كورەى رۇژ
 گەش و سوور ھەلداۋى
 * * *

خۇشەۋىستىم
 ئىككەتە، گەيشتومە مەيىستىم
 توشى دزىۋى نەيا،
 جوانىت ھەتا ھەتايە
 ھىچكەس نەۋىرى بلى:
 تاكو دونيا دونيايە
 خۇشەۋىستى درۋىە
 پىشتى چاۋت بىرۋىە*.

خاۋاكورک: بەھارى ۱۳۶۳

---

* لە فۇلكلور ۋەرگىراۋە.

رازى دەروون

داد لە دەستى خوشەبوستى پىنى ھەلێنام وەرھەمى
كەى لە رنى دلداری بيشرا، غەيرى خوێن بى پەرھەمى
بۇنى خوێن دى، لەو رىنگايدى بۆمبەست گرتوومە پەر
قەت لە پىيان ناکوم من ، بىگەمى يا نەيگەمى
ئاگرى دل داگرى خۇراگرى عىشقم ئەمن
والە ژىر بارانى خەمدا، دائىسىم شەو، وەك شەمى
من لە نىو ھەوشارى عىشقا ھەروونم لىم دەرکەو
ياکەھەم، سەردەم سەردى «ھەق ئەنەلھەق» تا دەمى
خۆم لە سونى تۆ بوومە سوتو، سودى چىە بۆم ئا و نا
وا يە ئاھ و ئاخى ناخەم تۆايدوھ کىنوى خەمى
(ھەنورى بۆم بەلایە رەنجى عىشقت خۆشە لام
لەت بەلەت بى دل بەدەردت، بىھەوى گر مەرھەمى*)
والەنىو جەغزى جەمالت نەختە نەختە تۆامەو
نوخەتەتکىش نىم بلىنى: لاچۆ بەلێنىت ، نادەمى
گا کەدەگرىم تۆبە تۆبە و نا ئومىلدى دامەنى
بەحرى عىشقم ھەلدەچى و زىنداوى لى دەرژى کەمى
شاعىران بابىن بنوسن سەر گۆزەشتى عىشقى من
چۆن دلى من بوو بە دىلى خال و خەت و پەرچەمى

واژى سوتاتى دىوون دىونايم دىوگىز بەزار
مالى خۇمىد با پىسوتىم بۇ پىسوتى عالەمى

دەۋر: ۱۳۶۳

---

^۴ ئىو دىنپەم لىدە حافظى شىرازى ودىگرتو.

تۆلهی جودایی *

ساقیا، روم تینگموه روم تینگموه
 تخته نخته، نامموی بوم تینگموه
 لیم مەپرسه گیم چ کارم کوننده ریم
 لیم گهری چیم هنده ریم یا موشتیریم
 موشتیری نیم شاعیرنکم بی ولات
 تینگه مە، نەمدیوه روی خوشی چ کات
 مە دهوایه بۇ زوخاوی دەرده دار
 دەرده دارم ، دەرده دارم ، دەرده دار
 دهردی من دهردینکی تاسایی نییه
 دهردی خۆم و دهردی تەنیایی نییه
 دهردی من دهردی له مینژینهی گەله
 ئەو گەلهی دوژمن قرانی پی هەله
 دهردی بی ماقی و پەت و سیدارهیه
 دهردی کوردی بینکەس و ئاوارهیه
 دهردی من دهردینکی سەختمو خۆین دهلین
 دل چۆر گۆرچو رزو وەرهم هەلین
 لەو دهوایه تینگه بابیخۆمموه
 تا به مەستی بچمه دنیای خۆمموه

گهرچی چاری دهرده کم نه کړی بمش
 قهیدی نیه بانهختی سرخوش بین تمش

* * *

ساقیا ئاوردهوه، ها، وردهوه
 وا خوماری هلمه تی هاورددهوه
 چاره یی بیرزته نیو دل ناگری
 قهت به قوم قوم چاری دهرده ناگری
 هینده پر دهرده نه گهر یو با دها
 بیکرم هرچی شراب و باده با
 بویه روم کردوته نیو مديخانهوه
 تا به بادهم خم له گهل پدیمانوه
 نيره یی نیم تا ره چاو کم چونه داب
 لیم گهری بزم دامنه تی جامی شراب
 ناموئی تم که پکه پو تم دهبده به
 پیم نیشان ده ، کوپو دهرده دبه
 بیلی ئینستا سر له کوپدی را ده کم
 مکه لومه چاده کم گهر واده کم

* * *

ساقیا ری کل مکه ری کل مکه
 بیره لام هر رووله تی زل زل مکه

مەي رەفئىقى بى' نەوايە ، يىننە ، وام
 تا بلىنى روت و ھىزارو يىننەوام
 پىاوى بى' دەرد کوا دەزانى قەدرى مەي
 دىتە نىو مەيخانە ھەر شو ، بۇ گەمەي
 رى' مەدە قەت پادە خۇرى بى' دەلىل
 چىدەوى ئىنسانى گەندەو کەللە فىل
 ئەو کەسانە فە بىدەن ھەر پىالەيى
 دىننە بىرم دەنگى تاهەو نالەيى
 ئەو کەسەي وا ، زگ زل و بلح و بلە
 بۇ دەبى' بەرىنستە بادە وەک ملە
 ئەوکەسەي نەيزانى دەست تەنگى چىە
 پىاوەتى و وىژدان و يەک رەنگى چىە
 ئەوکەسەي وەک سەگ لەسەر پول وەرکەوى
 بۇ دەبى' مەيخانەبى'، جىنى ھەر شەوى
 ئەوکەسەي نەيزانى چۆنە رەنج و کار
 ھەر بە خۇشى رايىواردووە رۇژگار
 ئەوکەسەي نەيدىوہ رەنگى برسەيان
 ناخ و ئوخ و نالەي ژىر کورسەيان
 ئەوکەسەي نوستووە ھەتا لای نىوہرۇ
 بۇ دەبى' بگرنستەوہ جىنى رەنجەرۇ

ټو کسې هڅېز نمرڼې نارې قسې
 سېره سېره، چوڼ دهچېژې نارې قسې
 ټوکسې نه بېست شوې نالې ټوین
 ټیمه کې هاوډنگ و هاو پيالې ټوین
 ټو کسې بېدهرده ساقې دور له روت
 دهک لهجې بېکاته ژارو ژه قنموت
 گڼر دلزېنک بز دوا بادهې دهني
 سېره ئې وا، لېره وهک با، دهې دهني
 * * *

ساقيا، لېم لامده لېم لامده
 روو لېمېش که چاوه کم سمر بامده
 بېنه مې بزمې کلزې دور ولان
 ټو ولانې بوکې شادي لې هلان
 ټو ولانې کوټري نازادي لېمې
 کموته بېر شالوې دالاشې شوې
 ټو ولانې روزگاري بوو... ده مې
 بونی خوشي ورهنگي شادي دې کمې
 داخه کم دېوه زمه پوي ټنکرده وه
 خونريزي لېي يوو به باو و کرده وه
 ټو ولانې چاوي تزي پې پوون ده بوو
 ټيستنې ساقې لېي ده خونې کونده بو

ساقيا بۇ پىششەۋ بۇ پىششەۋ
 ئاخۇ چىكەم بىم دىلى پى پىششەۋ
 بىنە ھى بۇ ھى لىسەر خاك ۋاۋ نراۋ
 نىششەۋى كوت كوت و ئىلچى كراۋ
 رامىنە بىنە خىۋ و ئىمانەكەت
 پىرگىۋ بۇم، نوى گىۋ پەيمانەكەت
 تۇش كە دىيات گونلو شارى نىششەۋ
 چۇن لە ژنو بارانى يۇميا تىكەرمان
 تۇش كە دىيات رۇزى تالى كارمەت
 يۇ چىزىلك و يۇ كروزى نىۋ ولان
 موبىنى خوشك و دايكى مىل بە كوئىن:
 سىرلەكونى و دەست لەكونى و مىل لەكونى
 بابە ھى رۇر دابە ھى رۇ و خالە رۇ
 كاكە رۇ رۇ و دادە رۇ رۇ و رۇلە رۇ
 شىت و ماخوليا دەۋى تۇش ساقيا
 دات دەگرت رىنگا بىرەۋ چۆل و چىا
 تۇش ئەگەر چاۋت لە شارى بانە، با
 كورد كە چىشنى كىنوى «ئاربابا» نىبا
 كوا دەبا مابايە ئەما بىششەۋى
 نابىزىت و نابىزىت و نابىزى

* * *

ساقبا سَنوار دود، سَنوار دود،
 چاوی گل که نهفتن بزلای سَنوار دود
 مدی ره طبیعی بی گسسته، بی گسسم
 لایمیری ژونگی دلانه بی گسسم
 بینه مدی بزمی شمس بی سَنوار
 تازیه باری داخدا ری رهنج خسار
 توش نه گهر باو گهرده لولی روژگسار
 بهربیا گولزاره کت و درزی بهمار
 توش نه گهر پهر پهر بهباخونچمو گولت
 ناگری غم بهربیا جدرگ و دلت

توش نه گهر خزم و کست جی هیشته
 دودی دووری دایک و بابت چیشته
 توش له زیندانی بیان، دوست و برات
 پیم بلی: تو چیت ده کرد، خوت و خودات
 نعت دهر د وک من نه توش بزمی پنا
 مستی خوشه و دختی وا، وانیه دونا؟

* * *

ساقبا مدی بینمده مدی بینمده
 روت له کونیه، زوکه، بزمی بینمده

فابلنم کین جاسی بادهی بساده
 نور نه بادهی پهلمی سدی بهر باده
 توش که دیات راوه گورده و طوین موی
 دهسه دهسه گردن و نعلسان گوزی
 کوششی پهلهوار نر کس پهنه گورده
 نوت دهگورت توشی طردا، بزم تنه گورده
 توش که دیات گهلهور لای شاره کان
 سرت و خودی عاشق و دلداره کان
 ساوه ساوی کورپه لای سهر لایکی
 چاوه چاوو روله رولای دایکی
 دهی تمزاندی روله لای لایمی شوی
 پهیمی روله شهر فروش کزستی کوی
 توش که نامبره گرتایان سینه پورت
 یا به تف نهنگاوتایان سینی پورت
 توش که هرکاری له دهستت هاتبا
 کردهات و مافی خوت نهستت اندبا
 نم شموهت بز مستی بادهی داده نا
 یا دونا، نا، نوت لسه دهی داده نا
 * * *

ساقیا، بخونینده بخونینده
 ناخو چیکم بهم دلی پر خونینده

هېښه لاسو ماڼۍ خيالۍ پس ژمار
هر خومارم هر خومارم هر خومار
بينه مې بؤ مې له رڼې عېشقا نېسېر
خستو مارگستو ثامال پېر
دل پري مال کاولي گورچو وېر
خاوهي خامي کولي دفتو دراو
بولبولي گول پېر پېرې ويرانه مال
شاعيري سودا سري جواني و جمال
تا ده تواني بينه بؤم نې توندو تال
با، بېينه بېجه ناو دهر ياي خيال
توش کدييات شوخه کوردې خوش خرام
ژيکېلو باريکېلو بالا نعام
لارو لېنجو رزين و نون و خاتې
زولقي لول و پېرچم و خال و خه تي
دهست و پېنجو بېژني شوش و ناسکي
پاخوشين و رېوت و شېوهي ناسکي
بېزمي نغمي هيزي پرزانگ و برو
عزمي جزمي کاتي رېزما وک مرو
تېرزي رهمزي لېوي ثامال سوورو تال
رازي نازي چاوي مست و نختي کال

گیا، پهنار ئاورنکی لی، دایا پهنه
 زوئی سده جار، مردهای دایا پهنه
 ساقیا، ئاورت ده گرت نمو خانه توش
 جامی مینات توش ده گرت مسغانه توش
 یدک پهنوت ده تکرده، ههراو ههراو ده
 ههراو پادا ههراو پادا ههراو پادا
 * * *

————— ساقیا، والادهوه و لادهوه
 سهر، سهری تاکه، سهری لیم لادهوه
 بگره نمشو قهدری ئیمدی چاو له ری
 هیمتانه «بادهوه» و «واوه رگهری»
 «واوه دهی و وهره نیریک به لیم»
 چاوه ریتیم، چاوه ریتیم، چاوه ریتیم
 بینه مدهی بۆمدهی قراتووی بی، نمو
 تهر کموه نهی ژهنگه لانتووی بی، نمو
 ههراکمهست بوم شهوتمه ک نهی هیمدی
 بۆت بلیم نمو شیره جوانه (هیمدی)
 «کوردواری نهی ولاته جوانه کم
 رۆله کم، خیزانه کم، باوانه کم»
 خوشبوویم دلبره نهش میله کم
 ژیکه نهی، خشیله کم، خنجیله کم

W

هات بهرو دوندی بلیندی کینوی لند
شاعیری گمورهی گهلی خوش زهوقو رهند

هات. که دیتی دور به دور رهشپوشه یار
هات... له بهوزایی گلا و گهوته خوار:

عیشقی پیری، پوو به دینوی کزنه سال
گرتی ئهوکی شاعیری ناسک خدیال».

* * *

ساقیا، بهس بینه مهی بهس بینه مهی
وابهیا، ته، مهستی تۆلهم ئهو ده مهی

لهو گزینگهی ئینستی وا هاتوته دهر
هینشو هینشو تیکده نیم تیشوی سهفه

تین ده ده هم هیزو برست و هستی خۆم
دینمه دی ئاواتی بهروز و هستی خۆم

هملنه کم قول بؤ خباتسی پر خه تهر
سه تلیسم و کمندو کوسیم بیته پهر
تا بیستی گیان و سهر تا سهر دهرؤم
سهر دهرؤم و سهر دهرؤم و سهر دهرؤم
* * *

مهرگوهرؤک: گهلارنژی ۱۳۶۳

---

* نهر پارچه شیعریش کاتی خوی له گنل پارچه شیعری (شینی
شاعیر) به هزی دزستیکوه نارد رایه خرمیت ماموستا هینن ،
له هردوو پارچه شیعره ، مبعستم هاندانی ماموستا بوو که خوی
درباز کا، هلبه ته هولینکی زوریش درا به لأم به داخلوه شوکاره
سری نه گرت و لهویش ناخوشر نهوه بوو که ماموستا له زوی ۱۳۸۵ی
خاکلنوه ۱۳۶۵ به یه کجاری له جیهانی شیعره نهوه مالاوایی
کرد. پینوسته نهوش بلینم که نیستا لهو فکری که شوکاتی له مهر-
هاتد بهرویی ماموستا هسبوو، پاشگزی بهروموسخوژیا چهنه سالنکی
تریش ده ژیا و نهو رینازهی که به هزی (سروه) له ژور چاوه نهری
نهوا له کوردستان دامزرا بوو زتر پهری پیندرا با.
** نهوانی ناوکوانه ئی ماموستا هینن ن که له نالی جردایی وهر گیراوه

بزه‌ی خون‌ن

پیشکشه به ره‌وانی پاکي
قارمه‌انی گرتوخانه‌کانی تیران
شه‌هید «عنریزی یوسفی»

عیشقه تمنیامه‌کتیم، هیچ دهرسی نازانم تمن
سهد کمره‌ت رت بیمه‌ه نالیم په‌شیمانم تمن
عیشقی شیرین وای لمن کرد بیمه‌ه‌هادی زمان
کینو له بن بینم به‌دهنگی تیشسه‌ه لیدانم تمن
تا پهریزادی عیشقی دیل بی به‌دهس دینوی دزینو
چون همدا دانم ده‌بی گهر مهوردی میدانم تمن
گیان لهرده‌ست تیده‌کوشم چیم به‌سهردی پاشه‌روژ
«توزی بانانم له پر، یا خانی خانانم تمن*»
دینوی شه‌و سده‌ها چهلی کوشتوم له جیژوانی که‌چی
«لای بدیانان دی ده‌بینی همر هزارانم تمن**»
هم تریفم هم تروسکم هم یروسکم هم شمال
په‌لکه‌ه زیریندی گمش و ره‌نگینی ناسمانم تمن
وه‌زی پایزان گزینگم هله‌ده‌وینم زولفسی شه‌و
لای به‌هارانیش گولاندی نالی کونستانم تمن
نه‌و ده‌می دلداره‌کان به‌دزی ده‌چن بز جیژوان
دژ به‌ه‌شوقارانی شه‌و پاریزه‌ری وانم تمن

کما له دهوړی مانگی چاردهم هډروه کو ئستیره نیک
 ورده ورده دینه ژوانی یاری چاو جوانم ئمن
 هر گولنکی سوور دهینم دهبنه فرمیسک ووشم
 رامینه گمر وه کو شم چاو به گریانم ئمن
 من له شینیش ناکمه بهر شیعه کاتم جلکی ږهش
 شاعیرنکی سوور پهرستی سوړی دهورانم ئمن
 دیم دهنه خشینم به خونتم روی یزرکاوی زهوی
 غهیری به لگهی گیان فیدایی کوانی تاوانم ئمن
 گمر بزهی خونتم ببینن قدت منو ناچی لغبیر
 جوههري مانی گمل و بوژندهری ژبانم ئمن

دیریشکه: ۱۳۶۳

---

* پندلی پښتانه .

* * له وتمکانی کاک عزیز وهرگیراوه .

گولی بینستون

بو تاغا رنزا - رۆلئی نهمری کرماشانی

گهرچی نېچیری چلهی دینوی چنؤکی شو ، منم
 زهرپه نیک روم نابزؤکی، تاکو حنؤکی هینم
 عزمی رهمم جهمه بو پاراستنی بیرى پروم
 بویه مورهه لیده کا جیللادی توپهو توهم
 گا له فیله نهو چوئله ، گا له سمکوله لمن
 تا لیبیر خوم بچممه چون و چ بوم پینش مردنم
 رنگه نازای بندنم تینک کاتمه دوژمن بهلام
 نستمه ، تینکی شکیننی باومری وهک ناسنم
 هیمه تی بمرزم نهوی ناکم چ دم بو دوژمنی
 گنده لؤکی، چا وچنؤکی ترسفنؤکی نهوسنم
 گهرچی چوکم، چوک به دینوی بهد فهری شهوداده دم
 دهچته ژر گل بو ههمیشه ئاره زوی روخاننم
 بیرو بروای گیل پرستیم وهک هملوی ناسمانه چون
 دینه داوی داوه راوی، پیره راوی، داو چنم
 چوته نیو ئیسکو پلم تیشکی گزینگ و عیشقی خور
 بویه هردم سروه ییک بی ، خوم له خوملا پرشتم
 مم که کیشای جهره بی زینلانی زیندینی دزئو

بزمی دیداری زین بو، چسپه سره سره
 پنی دهوی رنی خوشهوستی پایمداری و پای دار
 گهر نهوه تاوانه بومن، دینم دهلیم ها گهر دنم
 دگر وهکو فیهاد بهتالی گیان بدهم باکم چیه
 بس نه خولقینمیری چیروکی خوشی شیرینم*
 پیشکشی رنی عاشقان بی چه پکی، خوننی سورو نال
 لیم قبول کن، دیاری شوانه ناله کزکه ی پرچم
 ماهه تنگه، شهو درهنگه، گوی له دهنگم راگرن
 رهگ رهگی خونتم ده خوننی بهستدی سدرکهوتتم
 جژنی سدریستی گهلم دی دهسته دهسته گنج و لاو
 چهپله رنزان، مرده بینن، بینه سر گزری ونم
 خولی جستم بمرنهوه بینینه بانى بینستون
 تا بههارانم ببینی یاری شوخ و شهرمنم

مهرگه ورزک: ۱۳۶۴

نو دیره له حافظی شیرازی وهرگیراوه.

خه‌مینکی تر*

به‌بوندی گزچی دواپی
ماموستا هینمن شاعیری گموره‌ی گورده

له‌نیو باغی ده‌روغدا ژباوه ودره‌مینکی تر
به‌جاری زهردی هه‌لگیرا نه‌مامی خوزگه‌مینکی تر
هه‌موومان و نه‌مانی من ده‌مینکه تا ده‌مینکی تر
» نه‌گهر چی شهو دره‌نگه ساقی بزم تینکه که‌مینکی تر
که‌وا نهم شهو سهری هه‌لدا له ناخدا خه‌مینکی تر»
* * *

به‌هارم زهردو بی ره‌نگه له‌تاو، گولزاری داروتاو
شکا بالی مه‌لی شیعرم، نه‌هه‌ستم ما نه‌تین و تار
به‌یادی گشت عه‌زانی له‌سهر نهم خاکدا فوتاو
» له‌باده نهم ژهمه تیرکه منی تینوی جگهرسوتاو
به‌چی دیاره که ده‌ییبم شه‌ونکی تر، ژه‌مینکی تر
* * *

ولاتی پر تراژیدی نه‌گهر ورد بینه سهر شانز
ده‌گرینی ده‌ماوه‌ند و سه‌هه‌ند و له‌ند و دالاهو
له‌سوێ یان به‌سته ناخوینی له‌سهر چل بولبولی نامز
» که‌لینکم روژگاری تال و شیرین رابواردناخو
مهرگ مه‌ودا ده‌دا دیسان بیبیم سهرده‌مینکی تر»

پەرى شادىم لە خون زياتر، چ ناپیژى وچ نارىژى
 لە ژانە زامى. مێژووبىم، نه ئوخوژنى، نه سارىژى
 پەپولەى دل لە سوتانە، بەکەس نەم رازە ناپیژى
 «نەما خانى هەتا چىروکى عىشقى ئىنە دارىژى
 دەنا هینشتا لە کوردستان دەژین زین و مەمىكى تر»
 * * *

شەوى پىرىم لەخوما دى، بەزىکا روم کە ئەزانىم
 گوتى: تاسەر نیه بۆ کەس، بێا هەستى غەزەلەخوانىم
 بەخێر بى یادى جىژوانى شەوانى سەردەمى جوانىم
 «گەشتە سەرتروپكى ئارەزو رۆژى کەچى روانىم
 لە پىشمدايه زەردو ماھو سەخت و ئىستەمىكى تر»
 * * *

نەبىنرا بووکى ئاواتم بەتارا رابرى تارام
 ئەوەندەى دەستى زۆردارى خەيالەم داگرى، خارام
 کەتا نەم نینە نینو گۆرا لە گۆرا نامرى ئارام
 «پەپولەى خوشەوستى دل لە شونى ناگرى ئارام
 دەنیشى و بالى دەبزیوى لەسەر سەیتەو مەمىكى تر»
 * * *

چ ماتمیکم لپیتاوت واکو ذیلی لنبو دست
چماوایوو که یئی لادی لستو عطفی که خوت دست
ووه سوئتم به دلتاری چ یوو لسم کارهوا، قست
«شونکی چاوهوارت بووم نهعاتی گیانهکم دست
منی دل ناسکی شاعیر بگنرم ماتمینکی تر،
* * *

ندگرچی روله کـوودینکی به لادیدهی مهابادیم
لستو دلخوازی شیرینم دنوتیم نهختی قهرهادیم
که هاتوو هور پدري دادیش ندرسی دادی بیلادیم
«هفتاکوو دوا پشوو رینواری رنگی عیشق و نازادیم
ندگر ییجگله ناکامیش نهینم بدوهمینکی تر،

کیموت: بهاری ۱۳۶۵

---

* له رۆژنامه‌ی سێڕده‌ی نوێ ژماره‌ ۲۹ چاپ کراوه .
** نواته‌ی لغاو کواته‌دان ئی ماموستا (هه‌مین) ن کله‌ پارچه‌
شیعری (عیشق و نازادی) ناله‌ی چو‌دایی و هوگیراون .

نیشتمان*

سلاو نیشتمان ، دوری پەرچاوم
 وشه رهوانی شیعری شیواوم
 عمرزی سهر سهوزی نعمامی هیوام
 مهرزی سهریهرزی مهرامی پهوام
 دایکی نهسرهوهی ژبان بوو ژینهر
 لانکی پینشهرهوی میژوو راژینهر
 خانووی خاویننی ئهوینی پیروژ
 بانووی چاویننی فرشتهی دلسوز
 ئارانسی ئارای مافی ئینسانسی
 زوزانی ئالای بهرزی یهکسانسی
 سهکزی شانازی ئهرانسی بویر
 مهکزی گیانبازی کوپانسی دلیر
 لنگهری سهری سهرداری نعمان
 سهنگهری بهری زورداری زهمان
 مهیدانی مانی بومبا و ناگر
 زیندانی مانی گهلی خور راگر
 کهریزی رونی خوین و فرمیسک
 پهریزی شینی کهلاک و ئینسک

دهرانم چسبونی و دهک خورم پدشپوری
 خلم خوری خامدی خامی نالپوری
 خولگی لوانی برسسی و بن پورگی
 شپورگی شالوی خدیوی مهرگی
 دیشتی شموگبری شایانی خوی
 تیشتی شهواری شهپتانی شهوی
 مؤلگی خورینی گورگی مهر خوری
 چولگی شهوینی سهگی سهر شوی
 غمخاندی خوی خالوی خمرلوی
 غمخاندی راوی کهنیشک و لوی
 سحنی غمگیستی کوشتاری مرزی
 سفری حمو سینی بهاری دروی
 هاتوو بهم حاله ،بلین نوروزه
 چونت لی بکهم جهرنه پیزوزه

سلاو کوردستان ئهی زندی بهرنی
 خاکی خببات و خونین و مهتریز
 چاوگی زولالی هست و خدیالم
 راوگی تدمالی نهیاری زالم
 تیشووی دیرینی ریشهی نازادیم
 هیشووی شیرینی پیشهی لهرهادیم

خاکسی خونتاوی نازادیخوازی
 چاکی پیرفزی پینشوا قازی
 شانوی چوار پارهی شهر و چارمنوس
 چوار رنی سیداره و چوار چرای ناموس
 همواری هیوای پیریوهی شونگر
 حساری بروای پینشمرگهی خونگر
 مدزاری زاوای بی سدر و بی شون
 مداری داوای بووکی جگر خون
 ژوانگهی یارانی وهفا نهگوراو
 روانگهی بولبولی لهلاته توراو
 «تودورومن دور، هردو لیک دورین»
 هردوو بهیوای بهاری سورین
 دهزانم هردوم چاوت له دوومه
 رنی سدرهستی بی نهو رنی گرتومه
 که من پیروهردهی نهو ناوو خاکم
 تاهم نیشتمان لهیادت ناکم
 بو تو فیر دهیم دهرسی سربازی
 گیان لیسر دهست دیم هفرکه بخوازی
 بوتو دهخونیم بیتی سهرهوتن
 سرودی تولو بهستی سهرکوتن:

نموروز هاتمه شه لاکه خونین
له شینوهردی شین توی ژین ده چینین
به ده ریادهک خون به دئیایهک داخ
هه گیزاو هه گیزه کونو نایی وه جاخ
را ده خدین سفره موسینی شادی
ده گریسته نامیز پیری نازادی

باکو: نموروزی ۱۳۶۷

---

* له ژماره ۲۸/ ۱۹۸۹ مایی رۆژنامهیی سهردهمی نوی له چاپداوه

ولایتی کورد

ههتاو : خوتوو

ناسو: تاریک

وهرز: خینکاو

ههوز: پیلان

سروش: تهره

ههوا: باروت

شهو: خهوالو

باران : بومبا

زهوی: تابوت

ژیان: بوژو

بژنو : ژهر

بهههم : خهلوز

دوژمن: بیژوو

ناشتی: شالوو

میژوو: خورنین

ندی ناشنا سمرنج بده
جوغرافیای ولایتی کورد
تنگانیده،
بگروه لانی خبباتی کورد.

باکوز ۱۳۶۷

---

* له ژماره ۳۴ ی سمرده می نوی چاپکراوه

خۆت خۆش *

بەبۆنەى پەرمبارانى شىبەبەى ئارچەكەتى
كوردستان گوتراوه كەله جارى بەكەتە
خۆشەم وەبەر كەوتەم .

كاتى' بېستم ،
زنى بادىنان
ئارام ئارام
وەك دايكۆلەن
سوتوى بزهى كۆرەى ساواى
نېر لاتكۆلەن
شەپۆل شەپۆل
رادەزىنى
منى شاعىرچىنگى خۆلى كام رەلتە
كۆلەن كۆلەن
بۆ وەسەر كەم كوردستان
كاتى' بېستم
رووبارى شىن
دەريا دەريا
دۆل دۆل كۆلى
دۆل دۆل بۆ بە هەلم

منی شاعیر
گولسی وشدی تۆخناویت
للسر چاوهی کام دهر اوا**
زهنگول زهنگول،
بۇ هملر نۆم
بینۆم
خۆت خوش کوردستان .

باکۆ: ۱۳۶۷

---

* له رۆژنامهی ههوارگهی کوردیاری ژماره/ ۲ سالی/ ۱ چاپ گراوه
** چۆمبیکه له ناوچهی لولان و گوندیکیش بهم ناوه له قنوع چۆس
ههیه کهماره به کیش لهوی گهر سامهوه .

عیشق

عیشق ده‌ریایه قول و بی‌بنه
شینایی مهن‌دی دل ده دادنه
به‌لام بی‌بینه و بی‌شسه‌پول برین
هرکس خوی لیدا، خو خینک‌اندنه.

* * *

نیموهرۆکی

١٢	بم خوێتموه .....
١٦	شهو .....
١٧	په‌ندی دا‌یکه .....
٢١	سرودی سوور .....
٢٢	هه‌رچی هه‌م که هه‌م .....
٢٣	بۆ گه‌لاتی ئێران .....
٢٥	قوماری دل .....
٢٦	نهورۆزو کورد .....
٢٨	خه‌لات .....
٢٩	چیمه‌ن .....
٣٢	ئێواره .....
٣٣	کاکی کورد .....
٣٥	دیمه‌وه .....
٣٦	شینی شاعیر .....
٤٢	خوناوه‌ی گه‌لا .....
٤٦	رازی دهره‌ن .....
٤٨	تۆله‌ی جودایی .....
٦٠	بزه‌ی خوین .....
٦٢	گولی بێستون .....

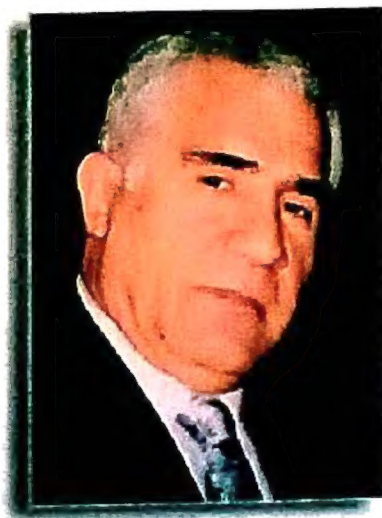
- ۶۶..... خمینگی تر
- ۶۷..... نیشتمان
- ۷۱..... ولایتی کسورده
- ۷۳..... میراجی شاعیرانه
- ۷۷..... خوت خوش
- ۷۹..... بیشتن

BIZEY XWÎN

Helbest

HÊRÎŞ

1990